

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

כו.

עין משפט נר מצוה

והטבילונו. מפני שסתם תינוק מטופח באשפות ושוליים מזויזין סס: **לערב.** לזרין הערב שמש: **והחולק צנ"ד.** קא ס"ד שעל פי צ"ד הקצוע בעיר היו חולקין לו תרומה צבית הגרנות ולקמיה פריך אי צנ"ד לא היו חוקה היכא היוא חוקה: **צמר דקנסיהו עורא.** ללוים דלא ליתבו לכו דלאמרי צבמות

צפ"י יש מותרות (דף פ"א): **לוי דלא לוי הוא.** כלומר צלוי ליכא לפוקי ליהא דלוי כהן: **"למ"ד נו".** פלוגתא היא צבמות (סס): **צנכסי אציו נו'**

אינה חוקה. להשצית מעלויו קול היוא על אמו שהיא גרושה והוא חלל: **פשיעא.** דהא אפי' הוא חלל יורש את אציו: **רבן שמעון היינו רבי אליעזר.** דהא וזאי צמקוס שיש עוררין לא אמר רבן שמעון דליהו חז נאמן וכי אמר מעלין צמקוס שאין עוררין קאמר:

ד"ר א סבר ערער חז. הו ערער ואין אחד נאמן עליו להכשירו: **ונפק עליה קלא.** קול בעלמא ולא עדות: **ואתסינייה.** מן הכהונה עד שיצדקו את הדבר שמעלה הוא לכהונה: ואסקיניה

אמר יאין בתר דקנסיהו עורא ודלמא איקרו ויהבו ליה אמר רב חסדא הכא במאי עסקינן ובגון דמוחזק לן באבובה דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה ובן חלוצה הוא וחלקו ליה לדידיה מעשר בבית הגרנות לוי דלא לוי הוא מאי איכא למימר בן גרושה או בן חלוצה הוא לא מיבעיא למאן דאמר מעשר ראשון אסור לזרים דלא הווי יתבי ליה אלא אפילו למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוקה לא יתבי ליה והחולק בבית דין אינה חוקה אי בבית דין לא היא חוקה היא חוקה אמר רב ששת הכי קאמר דהחולק תרומה בנכסי אביו עם אחיו בבית דין אינה חוקה פשיטא מהו דתימא מדהן לאכילה היא נמו לאכילה קמ"ל הנה לאכילה היא לובונו: רבי יהודה אומר אין מעלין לכהונה על פי עד אחד רבי: **רשב"ג.** היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער חד איכא בנייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער רבי **א** האמר רבי יוחנן דברי הכל **ב** אין ערער פחות משנים אלא הכא במאי עסקינן דמוחזק לן באבובה דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה או בן חלוצה הוא ואחתיניה ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא ואסקיניה

במסיה צפי תומו. וא"ת ומג"ל דהכי הוא דלמא ר' חייה העלה זן על פי אציו צמקוס לפי תומו ורבי העלה חז ע"פ אציו אפי' זלא מסיה ואר"י דמסתמא דזמאי דקמני צברייתא מילמא דרבי עשה רבי מעשה ועוד דאי אפשר לרבי העלה חז ע"פ אציו לזויה אפילו זלא מסיה

דהתם אין שייך לומר שצדו להאכילו מעשר למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים: **מב"ר המפרש.** נקט שלא לומר שהוא צד דלאמר צדוק פירקין (לקמן דף סג.) **יאין בתר דקנסיהו עורא.** ולר"ע דקודם קנסא הוי דוקא לזוי צמר קנסא אף לכהנים אכל לר"א זן עוריה דמקמי קנסא הוי אף לכהן צמר קנסא הוי לכהן דוקא והא דמעשר ראשון חוקה לכהונה ולהא אמאי כ"י אלעזר זן עוריה ולהא כ"ר"ע יש שמוחקין אין ומפרשים דהא דקאמר צמר דקנסיהו עורא הוי אפי' לר"ע דצמר קנסא הוי לכ"ע לכהן דוקא והווי כנו אלא ושיבש הוא צידם דהא צממה מקומות מוכים דמעשר ראשון לזוי אף צמר קנסא דתתן צפ"י כל הגט (עין דף ז.)

המלוה מעות את הכהן והא חזת הלוי להיות מפריש עליהן כו' וכן התם בגמרא ישראל שאמר לזן לוי כור מעשר לאצין צדי וצ"פ הרוע (חולין קלא: וס) פריך מעשר ראשון לזוי הוא וכן צממה מקומות והיינו כ"ר"ע ועוד דלמ"ד קנסא לעניים היכי הווי חוקה לכהונה דלא ליצ"ע לר"ע פליגי צ"פ יש מותרות (צמ"ס פ"א) דאיכא למ"ד קנסא לכהנים ואיכא למ"ד לעניים דל"י אלעזר זן עוריה הווי דוקא לכהן ואפי' לעשירים כמו קודם קנסא דלא קנסס עורא שיהי עלו ולמ"ד קנסא לעניים משמע התם דוקא לעניים ולא לכהנים עשירים אפי' צימי עומאה דלית ליה דצימי עומאה עניים הוו ועניים דהתם אין לפרש עניי לויים דוקא ולא עניי ישראל וכהנים דא"כ נשמטו עניי לויים זמני עומאתם עניים לר"ע הווי שקלי אע"ג דלענין חלוקת מעשר הווי ישראל דלזוי ולא לכהן קאמר אלא לעניים זין עניי לויים ולמ"ד מעשר ראשון מותר לזרים שקלי אפילו עניי ישראל אלא לעניי זינתן לעניי ישראל כדי למוכרו דמילתא דאמאי לזוי חתקו רבנן דאיכא למיחש דלמא חמי למיכיה **א** דלאמר צמקוס לא מיבעיא לזריים כו' ולר"ע לא הפקיע עורא את הלויים מכל וכל להשוותן לישראל וכהנים שלא יעלו עשירים לויים אלא עניי עניים זין עניים זין עשירים הווי חולקים לעולם דמוכח בכל הנהו שהבאתי שהו נטלין צמרות לזיוות ועוד דר"ג צמקוס שנתן מעשר ראשון לר' יהושע זן חגיגה (מעשר שני פ"ה מ"ט) אי צמרות עניות יהיב ליה אמאי לא יהיב ליה נמי מעשר עניי שהרי מעשר עניי נתן לר"ע ומיהו יש לדחות דלעולם צמרות עניות נתן לו ומה שלא נתן לו מעשר עניי לפי שהו לו מאתים זוז דאזינו נוטל צמעשר עניי דתתן צמקוס פאה (פ"ה מ"ח) אכל מעשר ראשון יטול אפי' יש לו מאתים זוז דהא איכא למ"ד לפי כהנים עשירים צימי עומאה עניים זינהו ועוד דלא רכא ליתן כל ממנותיו לעני אחד: **בתר** דקנסיהו עורא. לא אשכחן צדיקה דקנסיהו רק מזינו צעורא (נחמיה י) והיה הכהן זן אחר עם הלויים צעשר הלויים ואיכא למימר דה"ק כשיצאו הלויים לחלוק צבית הגרנות יצאו לכהנים עממה ויהו לר"א זן עוריה דצמר קנסא דוקא לכהן לא משמע שהעשר הוא קרא לכהן למימר עם הלויים לקבל מהם מעשר ראשון משלהם דהא קנסס עורא כדמוכח צפ"פ (חולין קלא: ו) ו"ל דלר"א זן עוריה לא ננעשו הלויים מכל וכל מלין לזבי הגרנות לחלוק צמעשר דלאמר צמקוס דלמא איקרי ויהיב ליה כל שכן צימי עורא שעדיין לא פשט הקנס שהו הולכים צבית הגרנות ולכן נאמר שילכו לכהנים עם הלויים ולמ"ד קנסא לעניים הא דתתיב והיה הכהן היינו צכהן עני ומשום דכהנים עניים שכיחי עפי לפי שאין כל כך עסוקים במלאכה אלא צעודת צית המקדש וגם אין להם קרקעות נקט כהן וה"ה עניי ישראל למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים וה"ר יוסף פירש מוכתיב (צמ"א ג) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר דבית האוצר היה לכהן עורא לתת שם תרומת הכהנים כדכתבי צעורא (נחמיה י) וכיון שאומר להביא שם המעשר א"כ של כהנים הוא וקיימא לן (מגילה דף טו.) דמלאכי זה עורא ולמ"ד לעניים נקט אל בית האוצר משום דכהנים עניים שכיחי עפי כדפרישית אי נמי אל בית האוצר לא ליתן לכהנים אלא לחלק לעניים וה"ר אהרן הקשה דצדוק עורא (משמע שהמעשר היה ללויים דתתיב ודע כי מניית הלויים לא נמנה (לפ"ד) ויצדו ר"ש לכהן הלויים והמפורשים כו' משמע שהלויים והמשוררים היו חולקים ור"ן לומר דזה היה מקמי דקנסיהו עורא אך קראי לא מוכחי הכי: **והאמר** רבי יוחנן דברי הב"א אין ערער ב'. נראה לר"י דר' יוחנן עיקר דבריו על משנתו ולהכי לא קא משני הכא ה"מ היכא לאיכא חוקה לכשרות כו' כדמשני צפרק עשרה יוסקין (קדושין דף עג.) ואם תאמר והואיל ואמתי קאי היכי פריך מנייה התם וצפרק קמא דגיטין (דף טו.) גדי גט דלמא הא דקאמר ר' יוחנן דלא מהני ערער דחייה היינו היכא לאיכא עד אחד דמכר דקמני מעלין לכהונה על פי עד אחד יש לומר דה"ס ידע דר' יוחנן אמסקא דיצר צמחלה היה קול ואח"כ צא עד אחד להכשירו ולהסיר הקול ומהו צי מרי ואמרי דבן גרושה וכן חלוצה הוא דבכ"י האי גוואל א"ר יוחנן דבעינן שנים אע"ג דהעד שהכשיר והקול כמאן דליתמא דמי שהיה העד גרוע מן הקול אי לא משום חוקה דמשייע ליה לזכות שיהי שיהי הקול פוסל אינו פוסל לרבי יוחנן: **יאין ערער פחות משנים.** לאפקוי חד ללא הו ערער שכל קול ניה פוסל במחלה במרומה קודם שזא המכשיר: **ואתא** עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא. לא צדי למימר דפליגי אי מעלין ע"פ עד אחד כשהקול פוסל דפשיטא ליה להס"ס דלא פסיל קול לכ"ע כיון דאיכא עד וחוקה ועוד דקול לא הו קרי עוררין: ואסקיניה

צד א מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכ' די סמנ לאון קבץ טושי"ע אה"ע סימן ג סעיף א': **צה** ב מיי פ"ו מהלכ' תרומות הלכה א סמנ לאון רבי: **צו** ג מיי פ"א מהלכ' מעשר הלכה ד: **צז** ד מיי פ"ח מהל' אסורי ביאה הלכה [טו] טו טושי"ע אה"ע סימן ג סעיף א' [1]: **צח** ה מיי שם הלכה יב:

תוספות ר"ד

רשב"ג אומר וכו' רשב"ג היינו ת"ק פי ר"א שאין לומר שבמקום עוררין קאמר רשב"ג דמעלין לכהונה ע"פ עד אחד אלא במקום שאין עוררין וה"ק נמי ר"א. ואס"ק רב אשי דבמצטרפין לעדות קמפליגי ובמקום שיש עוררין. והכא במאי עסקינן דמוחזק לן באבובה דהאי דכהן הוא. ונפק עליה קלא דבן גרושה ועל חלוצה הוא ואחתיני'. פ"י עד שבדוקא הקול אם הוא אתא אלא ואחתיני עד אחד ואמר ידענא ביה

(א) ז"ק קיד: (ב) ז"ב פל': יבמות פו. חולין קלא: (ג) יבמות עד. פ"ה פ"א. (ד) נ"ס פ"א. (ה) ז"ב לז. קדושין ע"ג. גיטין ט"ה. (ו) כ"ח: (ז) אלעזר (ח) מ"י כ"י, (ט) (נחמיה יג.) (טו) ו'ע"ע מוס' שם ז"ב לז.)

הגהות מהר"ב רנשבורג

א גבי האמר ר' יוחנן דברי הכל אין עוררין פחות משנים. ע"י חוק' ד"ה והאמר ונחשושי ר"ן צמולין פ"ה ע"ה ד"ה וקשה לן:

מוסף רש"י

והטבילונו. לפי שדרכו של תינוק לטפח בשערים וטעומתו ב"ק קיד"א. וחיברי בדילין ממני. מפני מותמי רשבי"ג היינו רבי אליעזר. דהא דלוי דלא נאמן שיש עוררין עליו לא אמר רשב"ג דליהו חז נאמן וכי אמר מעלין צמקוס שאין עוררין קאמר (רשב"ם ב"ב לא.) ועוד ערער א"כא ביניהו. והא דקמי צמקוס שיש עני עוררין היינו עד אחד הפוסל ומכחש על אחד המכשירו (סס.) דרבי אליעזר סבר ערער חד. הו ערער ואין עד אחד נאמן עליו להכשירו (סס.) ורשב"ג סבר ערער רבי. טעין אכל צמקוס ערער אחד הו ע"א אחד נאמן להכשירו (סס.) והא אמר ר' יוחנן. לא חתפוס היכא קאי (סס) וב"ב. ונפק עליה קלא. בעלמא ולא עדות (סס.) ואחתיניה. מן הכהונה עד שיצדקו את הדבר שמעלה הוא לכהונה, וכל זה יתור לזן הוא בלא זרין. דכ"ה קול נמי מיוקמא דמעשה שפי' בעד אחד מכשיר מעשרא ועד אחד צדוק וזנים עדים עוררין צימח. דכדפרש ואזי, חלק משום הכי נקט ליה דבעי למימר ומאי עד אחד ואמר דכהן גמור הווי ואסקיניה, דלמא אהה על פי עד אחד להכשירו אלא אם כן יא' עליו פסלות קודם לכן (סס.)